

RECENZIA MONOGRAFIE DIMENZIE ŽIVOTA V ŠTÁDIU POKROČILEJ DEMENCIE

Autor: PhDr. Jana Lauková, PhD.

Banská Bystrica: DALI-BB, s.r.o., 1. vydanie, 2021, 101 strán, ISBN 978-80-8141-265-3

PhDr. Jana Lauková, PhD., pôsobí na Katedre ošetrovateľstva Fakulty zdravotníctva SZU v Bratislave so sídlom v Banskej Bystrici ako odborná asistentka. Vo svojej pedagogickej a výskumnej práci sa prioritne venuje ošetrovateľstvu v geriatrickej a neurológii.

Predkladaná monografia reaguje na súčasné spoločensko-ekonomické a zdravotné problémy ľudí s demenciou. Svojím obsahom poskytuje celkový pohľad na ľudí a ich problémy v štádiu pokročilej demencie, podmienené zvyšujúcou sa prevalenciou v populácii seniorov, dĺžkou poskytovania starostlivosti, progresiou choroby a nemožnosťou vyliečenia. Štruktúra vedeckej monografie vychádza z vyššie uvedených skutočností a skladá sa z dvoch kapitol.

V prvej kapitole sa autorka venuje demencii a s ňou spojeným širokým diafázonom problematiky kvality života pacientov v pokročilom štádiu demencie.

Ťažiskovou kapitolou je výskumná časť práce, v ktorej autorka sústredila výsledky 2-ročného výskumu realizovaného v domovoch sociálnej starostlivosti. Autorka spracovala hodnotenie kvality života pacientov s demenciou v dvoch liniách, ktoré vo fáze interpretácie, cez posudzovacie škály, logicky premostila do jednotného celku.

V prvej línii použila posudzovaciu QUALID škálu (Quality of Life in late-stage Dementia Scale), ktorá je najvhodnejšou na hodnotenie kvality života v pokročilom a v stredne pokročilom štádiu demencie v inštitucionálnej starostlivosti. Vychádza z posúdenia správania a nálady pacienta externým posudzovateľom z dôvodu kognitívneho deficitu pacienta v dvoch doménach komfort a diskomfort.

V druhej línii autorka použila posudzovaciu škálu SM - EOLD (Symptom Management at the End-of-Life in Dementia), ktorou identifikovala mieru zaťažujúcich psychologických a fyzických symptómov, ovplyvňujúcich kvalitu života respondentov vo vzťahu k prediktorom veku, pohlavia pacienta a dĺžky pobytu v sociálnom zariadení. Autorka vo výskumnej časti práce zistila, že psychologické a fyzické faktory vo významnej miere prispievajú k zhoršeniu prežívania pacientov v štádiu strednej a ťažkej demencie. Poukazuje na skutočnosť, že správne zameraná ošetrovateľská starostlivosť dokáže zmierniť utrpenie pacientov.

Monografia ponúka systém odporúčaní a kontinua starostlivosti o pacienta s pokročilou demenciou od podpornej a paliatívnej starostlivosti s opatreniami na predĺženie života až po symptomatické intervencie.

V diskusii porovnáva výsledky výskumu so zisteniami našich a zahraničných autorov dostupných v rôznych databázach. Publikácia je napísaná odborne, zrozumiteľne a čitateľne. Predstavuje vedeckú publikáciu, ktorá je precízne a profesionálne spracovaná. Monografia môže byť prínosom v prístupe sestier v starostlivosti o pacienta s pokročilou demenciou.

Kontakt

PhDr. Elena Janiczeková, PhD.

Fakulta zdravotníctva SZU v Bratislave so sídlom v Banskej Bystrici

Sládkovičova 21

974 05 Banská Bystrica, Slovenská republika